

ПЕРЕКЛАДАЧ-ІНТЕРПРЕТАТОР ТЕКСТУ ДЛЯ ДІТЕЙ (НОВА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ КАЗОК Р.КІПЛІНГА)

Стаття присвячена аналізу особливостей іншомовної інтерпретації творів, призначених для дитячого читання. Аналізуються атрибути дитячих текстів, вказуються труднощі, пов'язані з їх перекладом, простежується рівень адекватності між оригіналом та перекладом, формулюються вимоги до перекладача дитячих творів. Ілюстративним матеріалом є казки англійського письменника Р.Кіплінга зі збірки "Just So Stories" та варіанти їх українського перекладу.

Ключові слова: переклад, інтерпретація, адекватність, сприйняття, дитина-реципієнт, дитяча література, казка.

Англійський філософ Френсіс Бекон, стверджував, що при виборі посередників слід віддавати перевагу тому, хто, виконавши доручення, дасть точний звіт, а не тому, хто, з чужої справи користаючи на свою честь, прикрашає її [1, с. 459-461]. Переклад, як один із найскладніших видів людської діяльності, є процесом і результатом міжмовного посередництва, ключовою постаттю якого стає перекладач. Проблематика поетики перекладача, що включає аспекти завдань, ролі, статусу інтерпретатора в справі забезпечення порозуміння, вже була предметом досліджень мовознавців, літературознавців і компаративістів. Треба відзначити, зокрема, праці Г. Гачечіладзе [4], І. Кашкіна [7], З. Лановик [14], спостереження В. Беньяміна [2], П. Топера [22], М. Стріхи [21] та ін.

Однак поява нових надходжень до літератури через переклад і зростаюча потреба їх аналізу в зіставленні з оригіналами залишає чимало відкритих питань для обговорення. Так, за межами наукових дискусій продовжують перебувати твори дитячої літератури та варіанти їх перекладу в обширі національної культури. Чи пов'язано це зі специфікою аналізу творів, призначених для дітей? Чи таки справді дитяча література знаходиться на „маргінесі літературознавчої теорії” [17, с. 20]? У чому полягає трудність тлумачення іншомовних текстів для дитячого читання? Відповіді на ці та інші запитання становлять зміст нашої студії, яка пропонує розглянути твори Р. Кіплінга зі збірки "Just So Stories" як предмет читання, сприймання та перекладу.

Слід зауважити, що окремим дослідженням, присвяченим вивченню специфіки функціонування перекладних версій творів дитячої літератури, все ж з'являються як у межах національного простору, так і в ширшому – зарубіжному форматі. До перших належать, насамперед, розвідки, що стосуються особливостей відтворення українських казок

англійською мовою [16], аналізу репрезентації різних варіантів англomовного твору в українських та російських перекладах [18]; другі – засвідчують вплив категорії рецепції на переклади дитячої літератури [23].

Актуальність нашої роботи визначається необхідністю опису та аналізування нових перекладацьких версій творів для дитячого читання в період оновлення та систематизації отриманої книжкової продукції. Проблема особливо гостро стосується книжкового ринку дитячої літератури, який, за оцінками дослідників, зазнає численних податкових утисків, „унаслідок чого скоротилися кількісні та знизилися якісні показники випущеної продукції” [11, с. 139]. Проте видавничі проблеми дитячої книги, на нашу думку, значною мірою зумовлені низькою якістю здійснених перекладів, що й дає підстави проводити подібні дослідження.

Мета розвідки полягає у визначенні основних принципів адекватності перекладу художнього твору для дітей шляхом обґрунтування базових вимог до перекладача як інтерпретатора змісту дитячої книжки. Своїм завданням бачимо формулювання ключових прикмет творів, що становлять коло дитячого читання та аналіз їх перекладних варіацій, а також простеження дистанції між оповідачем оригіналу та його реципієнтом, з одного боку, й оповідачем перекладу та його реципієнтом – з іншого.

До проблеми адекватності або, іншими словами, відповідності художнього перекладу існують різні підходи, однак усі вони завбачують одне: адекватним (вірним, еквівалентним) є той варіант перекладу, який вичерпно, тобто на всіх рівнях відповідає оригіналу. Так, адекватний чи вірний переклад передбачає „найвищий рівень передачі денотативних чи конотативних значень слів, смислу словосполучень і речень, змісту, експресивності, колоритності і прагматичних інтенцій творів мови оригіналу за допомогою наявних у мові перекладу засобів” [12, с. 12]. У розумінні інших дослідників „переклад, здійснюваний на рівні, необхідному і достатньому для передачі незмінного плану змісту при дотриманні норм МП, є перекладом **еквівалентним**” [19, с. 198]. В окремих дослідженнях здійснюється навіть спроба вивести формулу еквівалентності перекладу, автор якої, втім, усвідомлюючи умовність такої постановки питання, вважає повну адекватність перекладу ідеалом, прагнення до якого повинно бути сильним та, однак, позбавленим ілюзій [3, с. 54]. Схоже, в усіх цих формулюваннях мова йде про певний щабель досконалості, при досягненні якого переклад стає адекватним. Однак постають питання: який рівень визначає ідеальну еквівалентність і чи ідеальна еквівалентність передбачає бездоганний переклад? Що вважати взірцем довершеності перекладу: вдало підібраний дослівний відповідник чи тонко аргументований сприйняттям замітник? Чи еквівалентність, за розумінням інтерпретатора – дорослої людини, – є запорукою адекватного сприйняття реципієнтом художнього тексту – дитиною?

При перекладі насамперед має місце сприйняття нового повідомлення, що визначається попереднім досвідом того, хто сприймає, його знанням, світоглядними позиціями, переконаваннями й оцінюванням прочитаного. Перекладацьке розуміння, передане в тексті перекладу, стає вирішальним для подальшого сприйняття наступними реципієнтами, чия життєва позиція значно відрізнятиметься від тієї, що притаманна тлумачеві. Ця проблема невідповідності світоглядних програм стає тим більш актуальною, що стосується сприйняття нового тексту дитиною, яка, з об'єктивних причин, не сягає ні пізнавального, ні світоглядного, ні інтелектуального рівня дорослого читача.

Дослідження якостей перекладу дитячої літератури та критики вказують на певні ознаки дитячого тексту, які притаманні рівнозначно оригіналу та його перекладній версії, оскільки не становлять особливих складностей при інтерпретації. Такими характеристиками дитячого тексту є: відносно коротка розповідь, фабульна, а не сюжетна орієнтованість, більша кількість діалогів і подій у порівнянні з описами, інтенційна дидактичність, щаслива розв'язка тощо. Ці атрибути дитячих творів часто збережені в цільовій мові, однак проблемним і таким, що потребує аналізу, виявляється сам *спосіб* їх збереження. „...Особливості, які відрізняють „дитячу” літературу від „дорослої”, полягають не в тому, про що розповідається, а в тому, як розповідається” [15, с. 9]. Відповідно й об'єктом перекладознавчого та критичного аналізу стають *засоби* іншомовної передачі власне дитячих атрибутів читання.

При перекладі творів, призначених для дитячого читання, мусить бути врахована *дитячість* як важливий показник-критерій інтерпретованого тексту. Дитячість у Кіплінга знаходить своє вираження в численних звертаннях, як-от *O my Best Beloved, Best Beloved*, римованих назвах та описах персонажів *Stickly-Prickly Hedgehog, Slow-Solid Tortoise, with a mere-smear nose, really truly trunk*, зменшувальних формах типу *mummy*, використанні ониматопеї “*humph*” – “*hump*”, *hurt him hijjus* тощо. Перекладознавчий аналіз таких типово дитячих показників тексту вказує на особливі труднощі їх іншомовної інтерпретації.

У пропонованій студії зосередимося на окремих аспектах дитячих текстів, що вимагають, на нашу думку, особливої компетентності перекладача з огляду на цільову категорію читачів: 1) ініціальні типи казкових формул, 2) збереження, введення чи опущення дидактично-моралізаторських фрагментів, 3) натуралізація чи нейтралізація культурно маркованих елементів (на прикладі географічних назв).

Казки про тварин Кіплінга відзначаються фантастичністю подій поряд із застосуванням „прикмет часу”, які відкривають розвиток оповіді. Ініціальні формули не лише вказують на часову віддаленість того, про що розповідається, а й представляють героїв казки, як це показано в таких прикладах:

In the High and Far-Off Times the Elephant, O Best Beloved, had no trunk [25, с. 74]. (The Elephant's Child) // В далекі й давно минулі часи,

моє серденько, Слон зовсім не мав хобота [6, с. 138] (Пер. Шалай С.Г., Худяков Ю.Б.)

In the beginning of years, when the world was so new-and-all, and the Animals were just beginning to work for Man, there was a Camel, and he lived in the middle of a Howling Desert because he did not want to work; and besides, he was a Howler himself [25, с. 40]. (How the Camel got his Hump) // На початку років, коли світ був ще молодий-молодий, а тварини тільки ставали до роботи на людину, був собі верблюд. І жив той Верблюд якраз посеред Ревучої пустелі, бо ж геть не хотів працювати, а до того ще й сам був Ревун [6, с. 170]. (Пер. Шалай С.Г., Худяков Ю.Б.)

У другому прикладі ініціальна формула казки ще й презентує рису характеру головного героя, яка і стане ключовою в ході розповіді.

За твердженням дослідників творчості англійського письменника Р. Кіплінга, спочатку його розповіді зі збірки “Just So Stories” задумувалися як *bed-time stories*, тобто такі, що розповідаються дітям перед сном [25, с. 226]. Ініціальні формули таких казок спонукають слухачів налаштуватися на чергову розповідь, підкреслюють її значущість та унікальність. Стилистичний прийом наростання, застосований при цьому через використання синонімів, є подекуди опущеним в україномовних інтерпретаціях Кіплінгових казок. Порівняємо кілька варіантів перекладу за авторством різних перекладачів і простежимо їх відмінності:

Hear and attend and listen: for this befell and behappened and became and was, O my Best Beloved, when the Tame animals were wild [25, с. 182]. (The Cat that Walked by Himself) // Слухай, та дослухайся, та зважуй, моє серденько, бо це чинилося, діялось, сталося і було, коли всі-всі свійські тварини були дикі [6, с. 5]. (Пер. Шалай С.Г., Худяков Ю.Б.) // Все це трапилось, сталося і відбулось, любі мої, у ті далекі часи, коли всі тварини були ще дикими [10, с. 41]. (Пер. Бондаренко Є.) // Слухайте уважно, любі мої дітки! Сталося це за тих Давніх-Прадавніх часів, коли ще всі Свійські Тварини були дикими [8, с. 5] (Пер. Панченко В.)

У першому з наведених прикладів спостерігаємо близькість до оригіналу через застосування двох синонімічних рядів дієслів *слухати* та *відбуватися*. Натомість останній варіант перекладу повністю ігнорує колоритність мови автора першотвору, що й призводить до втрати ефекту заохочення слухачів.

Характерною особливістю англійської ініціальної формули є темпоральна категорія *once upon a time, once*, яка українською мовою передається за допомогою *жив/ був собі* або ж *жив/ був собі на світі*, що вказує на опис способу життя [16, с. 93]. Ініціальна формула авторської казки Р. Кіплінга, де зустрічаємо на початку *once upon a time*, в українських перекладах адекватно відтворена:

Once upon a time, on an uninhabited island on the shores of the Red Sea, there lived a Parsee from whose hat the rays of the sun were reflected in more-than-oriental splendour [25, с. 50]. (How the Rhinoceros got his Skin) // За давніх-прадавніх часів, на безлюдному острові, що біля берегів

Червоного моря, жив собі Парс: він носив бриля, який виблискував на сонці яскравіш від самого сонця! [8, с. 105] (Пер. Панченко В.)

Цікавим, на нашу думку, є рішення відомого російського перекладача, автора творів для дітей К. Чуковського, який застосовує типовий для російських казок тип ініціальної формули:

В некотором царстве, в некотором государстве, на Красном море, у самого берега, стоял Необитаемый остров. На острове жил парс, а у парса была шапка, и она блестела на солнце, как солнце [9, с. 297]. (Пер. Чуковський К.)

З огляду на дитячу читацьку аудиторію важливим, вважаємо, збереження ініціальних формул, представлених автором в оригіналі, оскільки вони несуть певне смислове навантаження та апелюють до читача з метою привернення його уваги. Однак виправдане врахування не лише власне авторських способів вираження початкових формул, а й орієнтація на реципієнта перекладу, який краще сприймає адаптований тлумачем до власного культурного середовища варіант передачі іншомовного тексту.

Мабуть, жоден інший жанр художньої літератури не складає такої труднощі для перекладача, як казка. Це пов'язано як із жанровою специфікою, так і з функціональним призначенням казки. Казка покликана не лише розважити маленького читача чи витворити в його уяві фантастичний світ, а й сприяти розвитку нових знань, проілюструвати розв'язання якоїсь моральної проблеми. Проте і казка, як „найбільш обмежуючий жанр з певними і навіть суворими своїми принципами і законами [5, с. 15]”, не повинна бути обтяжена дидактичністю чи моралізаторським повчанням. У казках про тварин Р. Кіплінга виховна ідея проходить дуже ненав'язливо, легко, в читача не виникає відчуття „педагогічного тиску”, окремі репліки, що носять повчальний характер ніби і звернені до слухача, і, водночас, сказані якимось мимоволі, просто так. (Власне, назва збірки *just so* передбачає розповідь без будь-яких відступів і варіацій [25, с. 226]). Українські перекладачі по-різному інтерпретують таку дидактичну лаконічність:

Oh yes! And Pau Amma's babies hate being taken out of their little Pusat Taseks and brought home in pickle-bottles. That is why they nip you with their scissors, and it serves you right! [25, с. 175-176]. (The Crab that Played with the Sea) // І запам'ятай: діти старого Пау Амма страшенно не люблять, коли їх витягають з маленьких Пусат Тасеків і приносять додому в скляних баночках. Ось чому вони намагаються уціпнути своїми ножицями-клешнями кожного, хто їх ловить. І по заслuzі – хай не чіпає! [6, с. 103] (Пер. Шалай С.Г., Худяков Ю.Б.) // До речі, Всі Пау Амми терпіти не можуть, коли їх витягають з маленьких Пусат Тасеків, пхають у консервну бляшанку і несуть додому. Тому-то й цицлють вони вас за пальці своїми гострими ножицями – так вам і треба! [10, с. 20] (Пер. Бондаренко Є.)

Як бачимо в тексті оригіналу повчання введено автором на завершення казки свідомо, однак *мимохіть, між іншим*. У першому варіанті перекладу інтерпретатори, навпаки, підсилюють вагомість

поданого виховного моменту через заклик *i запам'ятай* та вводять додатково застереження *хай не чіпає!*, якого немає у першотворі. Другий варіант трактування зберігає ненав'язливість вправдження повчального повідомлення, проте підкреслює негативне ставлення до тварини через опис поведінки *витають, пхають* (відсутнє в оригіналі), *несуть*. На цьому прикладі можемо простежити, як близько автор першотвору перебуває до реципієнта: *легким нагадуванням, між іншим* вказує дитині на шкоду для тварини і, *загравуючи* з маленьким читачем, говорить про „покарання” за непослух *and it serves you right!* Українські перекладачі, натомість, застосовують повчальний тон, дистанціюючись від дитини, та вказують, чого не слід робити.

У творах Кіплінга простежується шанобливе ставлення до дітей: автор часто звертається до них, постійно щось нагадує, римує слова для кращого сприйняття тощо. Така тенденція привітності до свого слухача не завжди знаходить адекватне відображення при перекладі. У поданому далі взірці зауважуємо авторову похвалу дитині, захоплення дитячою мудрістю, спостережливістю:

And the Eldest Magician said, “How wise are little children who see and are silent! What was that beast like?” [25, с. 167] (*The Crab that Played with the Sea*) // *И Великий Маг сказал: – До чего же умны эти маленькие дети – те, что все видят и молчат! На что ж он был похож этот зверь?* [9, с. 372] (Пер. Чуковський К.) // *І чарівник сказав: – Розумна дитина, яка все бачить і мовчить! А який же він є, той звір?* [6, с. 93] (Пер. Шалай С.Г. Худяков Ю.Б.) // *– Який вигляд мала ця тварина? – спитався Найстарший з Чарівників* [10, с. 7]. (Пер. Бондаренко Є.)

Використання емпатичної інверсії для вираження похвали підсилює її значення, а повторення декілька разів упродовж тексту в різних контекстах вказує на її значущість і вагомість, демонструє повагу до дитини. Один з українських варіантів перекладу вдало передає сенс цього захоплення, яке, як і в оригіналі, звучить особливо урочисто та вагомо з огляду на зміст розповіді. Адже казка „Як краб грався морем”, в основу якої покладено легенду про походження морських припливів і відпливів, нагадує читачеві про створення світу. І головні персонажі казки *The Eldest Magician, All-the-Elephant-there-was* (*Найстарший з Чарівників, Єдиний-Тодішній-Слон*), і описані події *He took the Elephant-All-the-Elephant-there-was-and said, “Play at being an Elephant”* (*Він узяв Слона-Єдиного-Тодішнього-Слона – і сказав: – Грайся в слона*) носять біблійний характер. Утім, в одному з українських перекладів ті частини тексту, що виражають особливу значущість дитини, опущені, що, на нашу думку, свідчить про ігнорування важливості маленької людини й не сприяє заохоченню для подальшого читання розповіді про Початок Світу.

Передача національно-культурної специфіки вихідного тексту засобами іншої мови становить важливе перекладознавче завдання. Як відзначається в багатьох дослідженнях [20; 24], цей аспект перекладу відносно мало опрацьований і потребує значної перекладацької майстерності. Національно-культурними реаліями в теорії перекладу

прийнято називати слова, що вказують на предмети, поняття побуту та культури певної історичної епохи, державного устрою і фольклору, специфічними особливостями яких народи відрізняються між собою [12, с. 151-169]. Російська дослідниця О. Пугіна виділяє географічні, етнографічні, релігійно-містичні, реалії побуту та антропоніми як культурно-марковані елементи у творах Р. Кіплінга й аналізує ряд способів їх передачі російською мовою, серед яких є транскрибування, транслітерація, калькування, приблизний переклад, вживання еквівалентів тощо [20].

У творах для дітей Р. Кіплінг особливо часто вживає географічні назви, які іноді незнайомі й читачам оригіналу, оскільки мають індійське коріння, тим складнішою є передача географічних реалій для українського читача, якому навіть на слух важко відтворити пропоновані автором та передані інтерпретатором позначення місця. У наведених далі прикладах зустрічаємо різні географічні назви: і придумані автором, і такі, що не зовсім відповідають тому географічному обширу, про який йдеться, і точні позначення місцевості. Усі вони по-різному інтерпретовані перекладачами: за способом написання, за звуковою організацією, з елементами перекладу та опису тощо:

...and went away in the direction of Orotavo, Amygdala, the Upland Meadows of Anantarivo, and the Marshes of Sonaput [25, с. 55]. (How the Rhinoceros got his Skin) //... и ушел с того места прочь по направлению к Оротаво, Амигдале, Верхним Лугам Анантариво и Болотам Сопута [9, с. 301]. (Пер. Чуковський К.) // ... та й пішов геть у напрямі Оротаво, Амігдале, Полонин Анантаріво та Боліт Сонапута [6, с. 136]. (Пер. Шалай С.Г., Худяков Ю.Б.) //... і помандрував собі – туди, де Оротаво, Амігдала, полонини Антананаріву й болота Сонапуту [8, с. 108]. (Пер. Панченко В.)

Change here for Winchester, Ashuelot, Nashua, Keene, and stations on the Fitchburg Road. [25, с. 33-34] (How the Whale Got His Throat) // – Пора виходить. Пересадка. Ближайшие станции: Винчестер, Ашуэлот, Нашуа, Кини и Фичборо [9, с. 287]. (Пер. Чуковського К.) // Тут пересадка на Вінчестер, Ашуело, Нашуа, Кін та станції по дорозі на Фітчбург [6, с. 129] (Пер. Шалай С.Г., Худяков Ю.Б.) // – Увага! Пересадка на Вінчестер, Ешвелот, Нашуа, Кіні та інші станції по дорозі на Фічборо! [8, с. 93] (Пер. Панченко В.)

Без сумніву, в поданих прикладах дитині важко сприйняти незрозумілі назви, однак перекладач навряд чи може зарадити цьому. „Одомашнити” географічні назви, використовуючи простір своєї країни, означало б позбавити читача можливості перенестися в магічний світ казки, яка вабить своєю невідомістю, екзотикою, загадковістю.

Аналіз перекладних версій творів для дітей Кіплінга підтверджує думку О. Кундзіча про те, що „якість перекладу залежить від таланту перекладача, від його вміння відчутти прекрасне у співвідношенні деталі й цілого, в єдності змісту і форми, і відчуте виразити безпосередньо, щиро – ставлю це слово свідомо, – несковано, від душі” [13, с. 88].

Здатність перекладача балансувати на межі „свого” і „чужого”, поєднувати різні (часто абсолютно неподібні) культурні простори, виражати авторську думку, не залишаючи за собою нічого, і при тому тішити свого маленького читача, хвалити і вчити його – ось те „надзавдання”, яке чекає інтерпретатора дитячого тексту.

Можна з впевненістю стверджувати, що межі цієї розвідки потребують розширення: в перекладознавчому аспекті вивченню підлягають й інші показники дитячості тексту, у власне компаративістичному дослідженні цікавим, на нашу думку, було б зіставлення казок Р. Кіплінга зі збірки “Just So Stories” та І. Франка „Коли ще звірі говорили”, та це вже дослідження іншого плану й іншої розвідки.

1. *Бэкон Ф.* О переговорах // Бэкон Ф. Сочинения: В 2 т. 2-е, испр. и доп. изд. / Сост., общ. ред. и вступит. статья А.Л. Субботина. – М.: Мысль, 1978. – Т.2. – С. 459-461.
2. *Беньямін В.* Завдання перекладача // Беньямін В. Вибране / Пер. з нім. Ю.Рибачук, Н.Лозинська. – Л.: Літопис, 2002. – С. 23-36.
3. *Гаврилів Т.* Текст між культурами: Перекладознавчі студії. – К.: Критика, 2005. – 200 с.
4. *Гачечиладзе Г.* Теория художественного перевода и подготовка молодых переводчиков // Художественный перевод. Взаимодействие и обогащение литератур. – Ереван, 1973. – С. 106-124.
5. *Іваненко О.* Мої Казки і мої дорогі вчителі // Українська дитяча література: Хрестоматія: У 2 ч. / Упоряд., вступ. ст. та біогр. нариси: І.А. Луценко, А.М. Подолінний, Б.Й. Чайковський. – К.: Вища шк., 1992. – Ч.2. – С. 15-17.
6. Казки Р. Кіплінга. – Донецьк: Донеччина, 2001. – 512 с.
7. *Кашкин И.А.* Для читателя-современника: Статьи и исследования. – М.: Сов. писатель, 1977. – 560 с.
8. *Кіплінг Р.* Казки / Пер. з англ. В. Панченка. – К.: Махаон-Україна, 2005. – 112 с.
9. *Кіплінг Р.* Соч. для детей / Пер. с англ. – М.: Алгоритм 2000. – 496 с.
10. Кіт, що гуляв як сам собі знав, та інші казки Редьярда Кіплінга / Пер. з англ. Є. Бондаренко. – Харків: Ранок, 2002. – 96 с.
11. *Копистинська І.* Тенденції видання літератури для дітей в Україні за роки незалежності // Науковий вісник Чернівецького університету. – 2006. – Вип. 276-277. – С. 139-143.
12. *Корунець І.В.* Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. – Вінниця: Нова книга, 2001. – 448 с.
13. *Кундзіч О.* Творчі проблеми перекладу. – К.: Дніпро, 1973. – 264 с.
14. *Лановик З.* Художній переклад як проблема компаративістики // Літературознавча компаративістика: Навч. посібник / Ред. Р.Т. Гром'як, І.В. Папуша. – Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТДПУ, 2002. – С. 256-272.
15. *Макаренко А.* Стиль дитячої літератури // Українська дитяча література. Хрестоматія: У 2 ч. / Упоряд., вступ. ст. та біогр. нариси: І.А. Луценко, А.М. Подолінний, Б.Й. Чайковський. – К.: Вища шк., 1992. – Ч.2. – С. 8-12.

16. *Максимів Г.З.* Відтворення казок І.Франка „Коли ще звірі говорили” в англomовному перекладі М.Скрипник та В.Щезни // Філологічні студії. – № 1-2 (39-40) – Луцьк, 2007. – С. 93-99.
17. *Папуша О.* Дитяча література як маргінес літературознавчої теорії: до проблеми конституювання об’єктів наукового дискурсу // Слово і час. – 2004. – № 12. – С. 20-26.
18. *Папуша О.* Феномен перекладу в дитячій літературі // Літературознавча компаративістика: Навч. посібник / Ред. Р.Т. Гром’як, І.В. Папуша. – Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТДПУ, 2002. – С. 318-328.
19. *Полякова І.С.* До питання про еквівалентність перекладу // Філологічні студії. – № 1-2 (39-40) – Луцьк, 2007. – С. 198-202.
20. *Пугина Е.Ю.* Индийские реали в англоязычном художественном тексте и проблема их передачи на русский язык (на материале творчества Р.Киплинга): – Дис. ... канд. филол. наук. – Москва, 2005. – 172 с.
21. *Стрїха М.* Штрихи до портрета перекладача. Пам’яті Анатолія Онишка // Всесвіт. – 2007. – № 5-6. – С. 181-185.
22. *Тонер П.М.* Перевод в системе сравнительного литературоведения. – М.: Наследие, 2000. – 254 с.
23. *Adamczyk-Grabowska M.* Wpływ kategorii odbiorcy na polskie przekłady angielskiej literatury dziecięcej // Literatura angielska i amerykańska: Problemy recepcji (pod red. Anny Zagórkiej i Grazyny Bystydzińskiej). – Lublin, 1989. – S. 108-118.
24. *Hervey S., Higgins I.* Thinking Translaton. A Course in Translation Method: French-English – L.: Routledge, 1997. – 261 p.
25. *Kipling R.* Just So Stories (на англійском языке). – М.: Прогресс 1972. – 254 с.

Summary

The article deals with analyzing the peculiarities of translating literary works for children. The analysis is spread on the peculiar features of texts for children and the difficulties connected with their translation. There is an attempt to discover the level of equivalence between the original and translated texts. The basic requirements for the interpreter of works for children are put. The examples are taken from the collection “Just So Stories” written by R. Kipling and the Ukrainian versions of their translation.

Key words: translation, interpretation, faithful translation, reception, children’s literature, child-recipient, story.

Стаття надійшла до редколегії 18.10.2007